

Sygn. akt II Ka 85/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 kwietnia 2015r.

Sąd Okręgowy w Ostrołęce II Wydział Karny

w składzie

Przewodniczący: SSO Jerzy Pałka

Sędziowie: SSO Michał Pieńkowski

SSO Marek Konrad (spr.)

Protokolant: Marlena Achcińska

przy udziale Prokuratora: Andrzeja Ołdakowskiego

po rozpoznaniu w dniu: 15.04.2015r.

sprawy: **C. G.**

Oskarżonego o popełnienie czynu z art. 177§2kk w zw. z art. 178§1kk i art. 178a§1kk

z powodu apelacji: obrońcy oskarżonego i Prokuratora Prokuratury Rejonowej w Ostrołęce

od wyroku Sądu Rejonowego w Ostrołęce z dnia 10.11.2014r. w sprawie IIK 336/13

orzeka:

I. Zaskarżony wyrok zmienia w ten sposób, że:

- uchyla rozstrzygnięcie z pkt 6 zaskarżonego wyroku, dotyczące warunkowego zawieszenia wykonania kary łącznej pozbawienia wolności,

- uchyla rozstrzygnięcie z pkt 7 zaskarżonego wyroku dotyczące kary grzywny,

- zmienia pkt 9 w ten sposób, że z mocy art. 63§1kk na poczet orzeczonej wobec oskarżonego C. G. w pkt 5 kary łącznej pozbawienia wolności zalicza okres zatrzymania go od dnia 16.12.2010r. do dnia 20.12.2010r.

II. W pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy.

III. Zwalnia oskarżonego od kosztów sądowych za II instancję przejmując je na rachunek Skarbu Państwa

Sygn. akt II Ka 85/15

UZASADNIENIE

C. G. został oskarżony o to, że:

1. w dniu 16 grudnia 2010 r. w miejscowości D. gm. B. umyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym określone w art. 16 ust. 1, 2 i 4, art.19 ust. 1 i art. 45 pkt. 1 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym w ten sposób, że kierując samochodem osobowym marki S. (...) nr rej. (...), znajdując się w stanie nietrzeźwości

1,02 promila alkoholu etylowego we krwi, poruszając się lewym pasem ruchu, jadąc z nadmierną prędkością nie zapewniającą panowania nad pojazdem i nie dostosowaną do panujących warunków drogowych, na prostym odcinku łuku przejechał leżącego na lewym pasie ruchu pieszego S. L. w wyniku czego powyższy pieszy poniósł śmierć na miejscu, to jest o czyn z art. 177 § 2 k.k. w zw. z art. 178 § 1 k.k.,

2. w dniu 16 grudnia 2010 r. na trasie G. – M. – D. znajdując się w stanie nietrzeźwości – 1,02 promila alkoholu etylowego we krwi kierował samochodem osobowym marki S. (...) nr rej. (...) po drodze publicznej, tj. o czyn z art. 178a § 1 k.k.

Sąd Rejonowy w Ostrołęce wyrokiem wydanym w dniu 10 listopada 2014 r. w sprawie II K 336/13 uznał oskarżonego C. G. w ramach zarzucanego mu czynu w pkt. I za winnego tego, że w dniu 16 grudnia 2010 roku w miejscowości D. gmina B. umyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym w ten sposób, że będąc w stanie nietrzeźwości przy stężeniu 1,02 promila alkoholu etylowego we krwi kierował samochodem osobowym marki S. (...) nr rej. (...) naruszając zasadę ostrożności w ten sposób, że nie dostosował prędkości do warunków jazdy nienależycie obserwował drogę poruszał się częściowo oba pasami jezdni przeznaczonymi do ruchu w obu kierunkach w konsekwencji czego najechał samochodem na leżącego pieszego na lewym pasie ruchu S. L., który znajdował się w stanie upojenia alkoholowego w jego krwi stwierdzono 5,23^o/00alkoholu w wyniku czego doznał on obrażeń ciała w postaci krwiaka śródkomorowego mózgu i urazu wielonarządowego co spowodowało jego śmierć, to jest czynu z art. 177 § 2 k.k. w zw. z art. 178 § 1 k.k. i na tej podstawie skazał go na karę 2 lat pozbawienia wolności. Na podstawie art. 42 § 2 k.k. orzekł wobec oskarżonego zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 6 lat. Nadto Sąd I instancji uznał oskarżonego za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu w pkt. II i za to na podstawie art. 178a § 1 k.k. skazał go na karę 4 miesięcy pozbawienia wolności. Na mocy art. 42 § 2 k.k. orzekł wobec oskarżonego zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 2 lat

W dalszej części wyroku Sąd orzeczone wobec C. G. kary pozbawienia wolności połączył i wymierzył mu karę łączną 2 lat pozbawienia wolności, zawieszając warunkowo jej wykonanie na okres próby 5 lat. Na podstawie art. 71§1 k.k. wymierzył mu karę grzywny w liczbie 150 stawek dziennych przejmując wysokość jednej stawki na kwotę 30 złotych każda.

Na mocy art. 90§2 k.k. w zw. z art. 85 k.k. i art. 86§1k.k. Sąd orzeczone środki karne połączył i wymierzył oskarżonemu zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych łącznie na okres 6 lat. Na podstawie art. 63 §1 k.k. na poczet orzeczonej kary grzywny zaliczył mu okres pozbawienia wolności od dnia 16 grudnia 2010 roku do 20 grudnia 2010 roku przyjmując, że jeden dzień rzeczywistego pozbawienia wolności równa się dwóm dziennym stawkom grzywny. Sąd zaliczył oskarżonemu na poczet orzeczonego łącznie środka karnego okres zatrzymania mu prawa jazdy o nr (...) od dnia 16 grudnia 2010 roku do dnia 10 listopada 2014 roku. C. G. został obciążony kosztami sądowymi w kwocie 11.527,22 zł, w tym kwotą 750,00 zł tytułem opłaty sądowej.

Apelacje od powyższego wyroku wnieśli prokurator i obrońca oskarżonego. Pierwszy ze skarżących zarzucił temu orzeczeniu:

1. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia o karze łącznej wobec C. G., który miał wpływ na jego treść, polegający na niesłusznym przyjęciu, że w stosunku do oskarżonego zachodzi pozytywna prognoza kryminologiczna i uznanie, że warunkowe zawieszenie wykonania kary pozbawienia wolności jest wystarczające dla osiągnięcia celów kary, a w szczególności osiągnięte zostaną potrzeby w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa,

2. rażąco niewspółmierność kary orzeczonej wobec oskarżonego C. G. za przypisane mu przestępstwa, wyrażającą się w wymierzeniu kary łącznej 2 lat pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono na okres próby 5 lat, podczas gdy stopień społecznej szkodliwości czynu, którego dopuścił się oskarżony, okoliczności jego popełnienia, właściwości i warunki osobiste sprawcy oraz jego zachowanie po zaistnieniu przestępstwa, oraz względ na zapobiegawcze i wychowawcze oddziaływanie kary oraz potrzeby w zakresie kształtowania świadomości

prawnej społeczności czynią zasadnym przekonanie, że wymierzenie kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania nie będzie wystarczające dla osiągnięcia wobec oskarżonych celów kary, a w szczególności nie zapobiegnie jego powrotowi do przestępstwa.

W konkluzji apelacji skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i orzeczenie wobec oskarżonego C. G. za zarzucone mu czyny kary pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania, a w pozostałym zakresie o pozostawienie wyroku bez zmian.

Obrońca oskarżonego zaskarżył powyższy wyrok w całości na korzyść C. G., zarzucając mu:

1. obrazę przepisów postępowania, która miała wpływ na treść wyroku, a mianowicie:

a) art. 201 k.p.k. w zw. z art. 170 § 1 pkt. 5 k.p.k., ale także w zw. z art. 6 k.p.k., poprzez oddalenie wniosku dowodowego o powołanie opinii wyspecjalizowanego w zakresie ruchu drogowego i techniki jazdy – instytutu, przy istnieniu ewidentnych i istotnych rozbieżności w sporządzonych opiniach przez dwa składy biegłych, przy jednoczesnym zaniechaniu, uzupełnienia opinii przez biegłego Z. G. (1) i dokonania konfrontacji autorów tychże opinii, co z jednej strony uniemożliwiło ustalenie prawidłowego przebiegu zdarzenia, z drugiej zaś naruszało prawo do obrony oskarżonego,

b) art. 4 k.p.k., art. 7 k.p.k. oraz art. 424 § 1 k.p.k., poprzez dokonanie zdecydowanie selektywnej, a przez to dowolnej oceny materiału dowodowego, w szczególności poprzez bezkrytyczne i nie podlegające rzeczowej weryfikacji oparcie wyroku skazującego na opinii biegłych z zakresu ruchu drogowego P.P. W. D. i S. G., analizowanej w oderwaniu od innych dowodów i w sprzeczności z wymogami art. 7 k.p.k.,

2. błąd w ustaleniach faktycznych, przyjętych za podstawę wyroku i mający wpływ na jego treść, poprzez niezgodne z dowodami, w szczególności wyjaśnieniami oskarżonego, zeznaniami świadków E. B. i K. B., materiałem fotograficznym i szkicem miejsca wypadku oraz opinią biegłego P. Z. G. (1), przyjęcie, że oskarżony w zaistniałej sytuacji drogowej - mógł uniknąć wypadku,

a) błąd jak wyżej, polegający na sprzecznym z dowodami ustaleniu prędkości pojazdu, którym poruszał się oskarżony, niewłaściwym ustaleniu pozycji przedwypadkowej pokrzywdzonego, toru jazdy samochodu oskarżonego, identyfikacji śladów na miejscu wypadku, co skutkowało niewłaściwą oceną zdarzenia, odwołania się Sądu do bliżej niesprecyzowanej „zasady pełnego zaufania”, a w konsekwencji wydania niewłaściwego orzeczenia,

b) błąd jak wyżej, polegający na potraktowaniu wyraźnie, dobitnie i jednoznacznie wyartykułowanego przez biegłych P.P. W. D. i S. G. stwierdzenia, że przy opracowaniu opinii nie brali pod uwagę wyjaśnień oskarżonego, ponieważ „ma akt oskarżenia i może mówić różne rzeczy” (k. 345) jako „lapsusu językowego”, podczas gdy fakt ten dyskwalifikuje ww. dowód, jako niewiarygodne źródło poznawcze.

Odnośnie czynu przypisanego oskarżonemu w pkt. II apelujący zarzucił także:

3. rażąco niewspółmierność kary, wyrażającą się zbyt rygorystycznym wyborem rodzaju kary oraz orzeczeniem środka karnego w zdecydowanie za wysokim rozmiarze.

Stawiając powyższe zarzuty obrońca oskarżonego wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie oskarżonego C. G. od popełnienia zarzucanego mu w pkt. I czynu, zaś odnośnie czynu z pkt. II wymierzenie oskarżonemu kary grzywny w rozmiarze 150 stawek, przy przyjęciu jednej stawki w kwocie 20 złotych, z jednoczesnym złagodzeniem środka karnego – zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych – do 1 roku.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja obrońcy oskarżonego jest oczywiście bezzasadna i tym samym nie zasługuje na uwzględnienie.

Zarzuty skarżącego sprowadzają się zasadniczo do trzech kwestii – selektywnego zdaniem skarżącego rozważenia materiału dowodowego ze szczególnym uwzględnieniem nieprawidłowej oceny opinii biegłego Z. G., niezasadnego oddalenia przez Sąd meriti wniosku dowodowego o powołanie kolejnego zespołu biegłych oraz zarzutu rażącej niewspółmierności kary wymierzonej oskarżonemu.

Odnosząc się do pierwszego zagadnienia, to merytorycznie wyczerpuje ono zarzuty zawarte w pkt. 1 ppkt. b oraz pkt. 2 apelacji. W tym kontekście trzeba podnieść, że Sąd Rejonowy przeprowadził w sprawie niniejszej prawidłowe postępowanie dowodowe dążąc do wyjaśnienia wszystkich istotnych dla rozstrzygnięcia okoliczności, zebrane dowody poddał analizie zgodnej z regułami art. 7 k.p.k. i na tej podstawie wyprowadził zasadny wniosek co do winy oskarżonego w zakresie przypisanych mu czynów. Ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd I instancji znajdują pełne oparcie w ujawnionym w toku przewodu sądowego materiale dowodowym, a w ich świetle wina i kwalifikacja prawna przypisanych oskarżonemu czynów nie budzą wątpliwości.

Nie sposób czynić Sądowi I instancji zasadnego zarzutu wadliwej oceny opinii kompleksowej biegłych z zakresu ruchu drogowego i medycyny albowiem zawiera ona logiczne wnioski, które zostały poparte innymi dowodami zgromadzonymi w sprawie. Skarżący nie dostrzega, że lansowana w treści apelacji opinia biegłego Z. G. zawiera sprzeczności i stoi w opozycji z dowodami z oględzin miejsca zdarzenia, ujawnionymi śladami na miejscu wypadku, oględzinami pojazdu, a także z zeznaniami świadka K. M.. Świadek ten zeznał, że sprzedał oskarżonemu samochód marki S. (...), pojazd w chwili sprzedaży nie nadawał się do jazdy, był uszkodzony. Po odebraniu samochodu z komendy świadek jednoznacznie stwierdził, iż uszkodzenia szyby były te same, co w chwili sprzedaży. Brak jest zatem jakiegokolwiek dowodowego potwierdzenia ustaleń dokonanych przez biegłego Z. G., który w tej sytuacji arbitralnie uznał, że uszkodzenie szyby pochodzi z inkryminowanego zdarzenia.

Nie można także zakwestionować opinii biegłych z zakresu ruchu drogowego i medycyny z tego względu, iż biegły S. G. w toku przesłuchania na rozprawie stwierdził, że przy opracowaniu opinii nie brano pod uwagę wyjaśnień oskarżonego, ponieważ „ma akt oskarżenia i może mówić różne rzeczy”. Wbrew twierdzeniom apelującego, nieprecyzyjna wypowiedź biegłego nie może prowadzić do podważenia wiarygodności opinii jako całości. Jak wynika z akt sprawy biegli oparli się na całokształcie udostępnionego im materiału dowodowego, także wyjaśnieniach oskarżonego. W przedstawionych symulacjach nie pominęli żadnych istotnych okoliczności sprawy.

W związku z uznanymi za wiarygodne opiniami biegłych oraz częściowo wyjaśnieniami oskarżonego Sąd Rejonowy doszedł do trafnego przekonania, iż zachowanie C. G. pozostaje w adekwatnym związku przyczynowym ze zdarzeniem w postaci zaistniałego w dniu 16 grudnia 2010 r. wypadku komunikacyjnego. W niniejszej sprawie oskarżony naruszył liczne zasady bezpieczeństwa i przepisy ruchu drogowego. Prowadził niesprawny technicznie pojazd, nie zachował bezpiecznej prędkości, a także nie zastosował należytej techniki jazdy uwzględniającej brak zainstalowania w pojeździe systemu antypoślizgowego ABS. Jednakże głównymi okolicznościami determinującymi odpowiedzialność karną oskarżonego było kierowanie przez niego pojazdem w stanie nietrzeźwości oraz poruszanie się środkiem jezdnym, pomimo wyodrębnienia na niej dwóch pasów ruchu. Z opinii biegłych wyraźnie wynika, że gdyby C. G. jechał prawidłowo swoim pasem, nie doszłoby do wypadku. Nie byłoby potrzeby zatrzymania się przed jakąkolwiek przeszkodą.

W rzeczonyj sprawie nie było również podstaw, aby podzielić zapatrywania skarżącego odnośnie niezasadnego oddalenia przez Sąd Rejonowy wniosku dowodowego o powołanie opinii wyspecjalizowanego w zakresie ruchu drogowego i techniki jazdy instytutu. W niniejszej sprawie materiał dowodowy został zebrany w sposób pełny i nie zachodziła potrzeba jego uzupełnienia o kolejną opinię biegłych. Sąd Rejonowy słusznie uznał złożenie wniosku dowodowego w tym przedmiocie za zmierzające do przedłużenia postępowania, albowiem nastąpiło to na rozprawie poprzedzającej ogłoszenie wyroku.

Ostatni zarzut podniesiony przez obrońcę oskarżonego należy rozważyć łącznie z zarzutami wywiedzionymi w apelacji oskarżyciela publicznego, gdyż wszystkie wyartykułowane uchybienia dotyczą rażącej niewspółmierności orzeczonej kary, środków karnych oraz środków związanych z poddaniem sprawy próbie. W tym kontekście wskazać należy, że

niezasadne były rozważania obrońcy oskarżonego na temat niewspółmierności wymierzonych C. G. kar jednostkowych pozbawienia wolności, a następnie kary łącznej 2 lat pozbawienia wolności oraz środka karnego w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych.

Rażąca niewspółmierność kary, o której mowa w art. 438 pkt. 4 k.p.k., zachodzić może tylko wówczas, gdyby na podstawie ujawnionych okoliczności, które powinny mieć zasadniczy wpływ na wymiar kary, można było przyjąć, iż zachodziłaby wyraźna różnica pomiędzy karą wymierzoną przez sąd pierwszej instancji, a karą, jaką należałoby wymierzyć w instancji odwoławczej w następstwie prawidłowego zastosowania w sprawie dyrektyw wymiaru kary przewidzianych w art. 53 k.k. oraz zasad ukształtowanych przez orzecznictwo Sądu Najwyższego. Na gruncie art. 438 pkt. 4 k.p.k. nie chodzi o każdą ewentualną różnicę w ocenach co do wymiaru kary, ale o różnicę ocen tak zasadniczej natury, iż karę dotychczas wymierzoną nazwać można byłoby - również w potocznym znaczeniu tego słowa - „rażąco” niewspółmierną, to jest niewspółmierną w stopniu nie dającym się wręcz zaakceptować. Przenosząc rozważania na grunt niniejszej sprawy wskazać trzeba, iż orzeczone wobec C. G. kara łączna 2 lat pozbawienia wolności oraz zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na łączny okres 6 lat stanowi niezbędną dolegliwość dla oskarżonego i jest w pełni uzasadniona.

Sąd Okręgowy analizując okoliczności przedmiotowe i podmiotowe czynów przypisanych oskarżonemu zaskarżonym wyrokiem nie znalazł podstaw do uznania, że orzeczona wobec niego kara jest rażąco niewspółmierna w sensie jej rażącej surowości. Orzeczona kara jest bowiem współmierna do stopnia zawinienia i społecznej szkodliwości czynów przypisanych oskarżonemu. Sąd meriti wnikliwie i przekonująco uzasadnił swoje stanowisko w zakresie wymiaru kary zasadniczej. Przy wymiarze rodzaju kary rozważył zarówno okoliczności obciążające, jak i łagodzące. Okoliczności te Sąd Rejonowy w sposób właściwy wyważył, a wynik ten przełożył na wymiar kary pozbawienia wolności. W ocenie Sądu Okręgowego kara 2 lat pozbawienia wolności jest uzasadnioną i sprawiedliwą odpłatą za popełnione przestępstwo, która spełni swe role w zakresie prewencji indywidualnej i ogólnej w pozytywnym tego słowa znaczeniu. Podkreślenia wymaga bowiem to, że ze względu na społeczne oddziaływanie kary zachodzi potrzeba wymierzania takich kar, które odpowiadają społecznemu poczuciu sprawiedliwości, dają gwarancję skutecznego zwalczania przestępczości, tworzą atmosferę zaufania do obowiązującego systemu prawnego i potępienia, a nie współczucia dla ludzi, którzy łamią prawo.

Argumenty podniesione w apelacji obrońcy są całkowicie chybione i nie mogą stanowić dostatecznej podstawy do formułowania wniosku o złagodzenie orzeczonej kary.

Nie sposób jednak odmówić słuszności argumentacji prokuratora zmierzającej do zakwestionowania zastosowanego wobec oskarżonego przez Sąd Rejonowy środka probacyjnego (punkt 6 zaskarżonego wyroku). Sąd merytoryczny stosując względem C. G. instytucję warunkowego zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności w niedostatecznym stopniu uwzględnił okoliczności obciążające oskarżonego oraz cele, jakie kara ma w stosunku do niego osiągnąć i potrzeby w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa. Stopień społecznej szkodliwości czynów popełnionych przez oskarżonego jest wysoki. Naruszenie przez oskarżonego zasad bezpieczeństwa w ruchu drogowym było umyślne. Skutki wypadku spowodowanego przez oskarżonego są tragiczne, albowiem pokrzywdzony poniósł śmierć. Oskarżony bardziej niż losem ofiary interesował się uniknięciem odpowiedzialności karnej. Swoją postawą wykazał nie tylko lekceważący stosunek do podstawowych zasad bezpieczeństwa obowiązujących w ruchu drogowym, ale w ogóle do życia ludzkiego.

Modyfikacje zaskarżonego wyroku w punkcie 7 poprzez jego uchylenie oraz w punkcie 9 poprzez jego zmianę i zaliczenie okresu zatrzymania oskarżonego od dnia 16 grudnia 2010 r. do dnia 20 grudnia 2010 r. na poczet kary łącznej pozbawienia wolności były rezultatem uchylenia rozstrzygnięcia Sądu I instancji o warunkowym zawieszeniu wykonania wobec oskarżonego kary pozbawienia wolności.

W pozostałym zakresie Sąd Odwoławczy utrzymał zaskarżony wyrok w mocy, zaś koszty postępowania na zasadach słuszności przejął na rachunek Skarbu Państwa.

Z tych wszystkich względów orzeczono, jak w sentencji wyroku.